

**מכללת לוינסקי לחינוך
היחידה למחקר ופיתוח**

**עמדות של בוגרות וסטודנטיות
כלפי
תוכנית ההכשרה
לסיוע באמצעות בעלי חיים**

דוח מחקר

יצחק גילת ורחל שגיא

אפריל 2006

רקע

בעשור האחרון התרחב מאוד השימוש בבעלי חיים לצורך של סיוע התנהגותי ונפשי, למגוון רחב של אוכלוסיות. הרציונאל של שילוב בעלי חיים בעבודה חינוכית וטיפולית מעוגן במספר מאפיינים שלהם, אשר עשויים לקדם תהליך של סיוע, עבור אנשים שמתקשים להיעזר במקורות אחרים של עזרה.

מערכת החינוך מהווה את אחד המגזרים העיקריים בהם משולבים בעלי חיים כמקור של סיוע. שילוב בעלי חיים בבתי ספר מיועד לטפח תכונות רצויות, כמו אמפתיה, מחויבות ודאגה לזולת, לא רק בקרב ילדים עם קשיים אלא גם באוכלוסייה הכללית של התלמידים. שימוש בבעלי חיים לצרכים של סיוע, מיושם כיום במגוון רחב מאוד של בעיות וקשיי הסתגלות של ילדים, כמו הפרעות רגשיות, הפרעות התנהגות, הפרעות קשב והיפר אקטיביות וליקויי למידה.

ההתמקצעות הנדרשת לצורך שימוש בבעלי חיים לצרכים של סיוע ושל טיפול הולידה תוכניות מיוחדות להכשרה לתפקיד זה. חלק מן התוכניות מיושמות במכללות להכשרת מורים ומיועדות להכשיר את המשתתפים בהם למלא תפקיד של מסייע לרווחת התלמידים באמצעות בעלי חיים. התוכנית מבוססת על מספר מרכיבים: ידע תיאורטי בתחומים הקשורים בתפקיד, כמו פסיכולוגיה זואולוגיה וחינוך; ידע פרקטי על שילוב בעלי חיים בעבודה חינוכית וטיפולית; התנסות מעשית של סיוע באמצעות בעלי חיים, בבתי ספר ובמסגרות אחרות, כמו בתי חולים ובתי כלא. המשתתפים בתוכניות ההדרכה הם אקדמאים בעלי תואר ראשון במגוון של תחומים, חלקם עובדים בתחום מקצועי, שהחליטו לרכוש מקצוע של מסייע באמצעות בעלי חיים.

התוכנית מופעלת במכללת לוינסקי החל משנת תשס"ב, והבוגרים של ארבעת המחזורים הראשונים השתלבו בעבודה. עד כה לא נערכה בדיקה שיטתית של הערכת התוכנית מנקודת המבט של המשתתפים בה.